

Jordbruksdepartementet
Same- och utbildningsenheten
103 33 Stockholm

Remiss ang. förslag från Naturvårdsverket om ändrade jakttider

Jo2000/2712

Svenska Jägareförbundet får med anledning av det remitterade förslaget från Naturvårdsverket om ändrade jakttider enligt 2, 5, 26 §§ jaktförordningen 1987:905 härmed anföra följande.

Jägareförbundet har i sammanhanget även tagit del av de dokument som Naturvårdsverket bifogat sitt jaktidsförslag "*Riktlinjer för förvaltning av vilda däggdjur och fåglar*" och "*Riktlinjer för jakttider*". Förbundet får inledningsvis uttrycka sin positiva inställning till att verket på detta sätt tydliggjort sina utgångspunkter och ställningstaganden beträffande viltförvaltningen. Med beaktande av Svenska Jägareförbundets allmänna uppdrag att svara för den praktiska viltförvaltningen och förbundets erfarenheter i allmänhet samt i fråga om jaktidsarbetet i synnerhet hade Jägareförbundet emellertid satt värde på att få tillfälle att lämna synpunkter på dokumenten innan de fastställdes.

Ett sådant samråd hade svarat upp mot det som framgår av riktlinjerna om kommunikering, förankring och nära kontakt med dem som berörs av åtgärder och beslut, vilket verket mycket riktigt konstaterar är särskilt viktigt inom viltförvaltningen. Dokumenten hade genom detta vunnit i tyngd och trovärdighet. Icke desto mindre anser Jägareförbundet att såväl de övergripande riktlinjerna för viltförvaltning som riktlinjerna för jakttider i huvudsak är väl avvägda och innehåller adekvata formuleringar som bör kunna betraktas som en god grund för en sund viltförvaltning.

Emellertid anser förbundet att dokumenten i ett väsentligt avseende är inkonsekventa och bristfälliga. Naturvårdsverket konstaterar på flera håll att jakten har ett betydande ekonomiskt värde för markägaren, att viltet ska förvaltas - vårdas - så det ger så stora nyttigheter som möjligt och *att nyttjandet av viltet i praktisk mening är en areell näring*. Samtidigt framhåller man att endast sådana viltarter som kan nyttjas i form av kött, skinn och andra produkter bör få jagas. Vidare att skydds jakt kan tillämpas även på andra arter som orsakar skador på egendom, skog, gröda, tamdjur och fisk.

Verket förbiser således helt *viltskador på nyttigheten vilt* och det faktum att en kontinuerlig begränsning av predatorer inom ett geografiskt område tveklöst kan ge en positiv effekt på arter som representerar ett betydande jaktligt värde för den markägare som konsekvent arbetar med alla de viltvårdande åtgärder som står till buds – biotopvård, stödutfodring, stödutsättning av vilt etc. Jägareförbundet menar med detta att om begreppet viltvård ska tillämpas fullt ut - jakten är enligt såväl jaktlagstiftningen som verkets uttryckliga uppfattning en del av viltvården - medför det att alla tillgängliga medel och metoder ska kunna nyttjas – även predator-kontroll. Avkastningsvärdet från jakten ligger numera på många jaktligt sett välskötta områden i nivå med de traditionella näringarna jord- och skogsbruk.

En stor del av de jakträttshavare som på olika sätt vill ”förädla” viltvärdet på sitt område har konstaterat att predator kontroll är ett komplement i - och i vissa fall en förutsättning för - en framgångsrik viltvård som främjar näringen jakt. Att ta fasta på detta är att *”ha förståelse för avnämarnas problem”*. Som de övergripande riktlinjerna nu är utformade ger de egentligen inget utrymme för jakt på viltarter som inte kan tas tillvara, även om jakten ger sekundära effekter på mera ”nyttiga” arter.

I verkets ”Riktlinjer för jakttider” framgår bl.a. följande. *”När jakttider bestäms skall beaktas att jakten har ett betydande ekonomiskt värde för markägaren och att det därför är ett viktigt motiv för honom att bedriva viltvård.”* Jägareförbundet ifrågasätter således starkt – mot bakgrund av det ovan nämnda samt med hänsyn till flera av verkets ställningstaganden i sitt jaktidsförslag - vad Naturvårdsverket egentligen menar med denna formulering. I sammanhanget ska särskilt beaktas att modern viltforskning fastslagit att predator kontroll är en för många småviltarter högst betydelsefull viltvårdsåtgärd.

Vidare framhåller verket att den ojämförligt största nyttigheten av viltet är relaterad till rekreation. Detta riktiga konstaterande rimmar inte helt mot ett strikt krav på att endast viltarter som kan nyttjas i form av kött, skinn och andra produkter ska få jagas. Jägareförbundet anser givetvis att tillvaratagandet av viltet ska vara en ledstjärna vid all jakt. Det måste emellertid finnas en tillåtlighet för jakt där spänning och rekreation är det förhärskande motivet.

Förbundet övergår nu till att kommentera jaktidsförslaget för respektive art.

Ekorre

Naturvårdsverket konstaterar att frågan om jakt efter ekorre är mer principiell än biologisk. Trots den mycket ringa avskjutningen ställer man detaljerade och höga krav på hur fällda ekorrar tas till vara – långt mer än vad som gäller för andra arter. En översiktlig muntlig redogörelse över tillvaratagandet av ekorre lämnades på jaktidsberedningens möte 1998-09-17 då även representant för Naturvårdsverket närvarade.

Det fåtal jägare som fortfarande jagar ekorre tar givetvis tillvara ekorren på olika sätt. Ekorrskinn förekommer regelbundet på de större skinnauktionerna, ett mindre antal ekorrar tas till vara för konsumtion och ibland tas ekorren tillvara för konservatorsarbete eller flugbindning. Att göra en mera ingående utredning av hur de ekorrar som årligen fälls tas tillvara står enligt Jägareförbundet inte rimlig proportion till behovet av en sådan utredning eller i proportion till den låga beskattning som sker.

Ett mindre antal jägare - med respektive välgrundade motiv - ser fortfarande ett värde i att få jaga ekorre. Enligt Naturvårdsverkets egna riktlinjer utgör varken antalet jägare eller mängden kött, skinn etc. var för sig eller tillsammans grund för att ta bort en jakttid. Jägareförbundet anser inte att verket anfört några bärande motiv till att jakten på ekorre ska förbjudas för det ringa antal jägare som fortfarande jagar ekorre enligt gammal svensk jakttradition.

Slutligen får förbundet erinra om den felfångst som förekommer och omöjliga kan undvikas i de typgodkända slagfällor som används för fångst av mård och mink. Effekterna av en fredning utvecklas ytterligare under hermelinavsnittet.

Förslaget om slopande av allmän jakttid för ekorre avstyrks.

Bäver

Förslaget om allmän jakttid för bäver i hela landet tillstyrks.

Rödräv

Naturvårdsverket föreslår att det material som behövs för att konstatera rävens yngelperiod i Halland ska insamlas under jakt som bedrivs med särskilt tillstånd från verket och inte under allmän jakt. Jägareförbundet instämmer att detta förfaringsätt från flera aspekter kan vara lämpligare och kommer att ta upp frågan med berörd viltforskare.

Förslaget att i nuläget inte förlänga jakttiden för räv i Halland accepteras.

Hermelin

Jägareförbundet får vad avser verkets förslag om slopandet av jakttid för hermelin i huvudsak hänvisa till det som förbundet anför beträffande ekorre. Merparten av de hermeliner som fångas tas tillvara antingen som skinn eller hela för konservatorsarbeten. Med hänsyn till den ytterst ringa fångsten är det, enligt förbundets mening, inte rimligt att göra en utredning av omfattningen av handeln med svenska hermelinskinn.

Fångsten av hermelin skiljer sig i ett avseende från jakten på ekorre. För ekorren gäller att den till viss del fångas i mink- eller mårdfällor men till övervägande del jagas ekorren med skjutvapen. Jakt som direkt riktar sig mot hermelinen är däremot relativt sällsynt, även om det är konstaterat att hermelinen lokalt sett kan vara en betydande predator. De hermeliner som redovisas i jaktstatistiken är således till övervägande del sannolikt resultatet av felfångst vid jakt riktad mot mink eller mård.

Om man fredar ekorren och hermelinen innebär det att varje felfångst kan betraktas som ett - om än ringa - jaktbrott. Här ställs jägaren således inför ett dilemma. I en av Naturvårdsverket typgodkänd fälla dödas ett icke oväsentligt antal fredade hermeliner och ekorrar. Känslan av att ha fångat ett fredat djur pådyvlas fångstmannen helt i onödan eftersom denna bifångst inte har någon som helst inverkan på dessa arters populationsnivå. Jägareförbundet kan inte se något som helst motiv till förslaget att slopa jakttiden på hermelin. Tvärtom innebär det bara en ny verklighetsfrämmande jaktlig bestämmelse.

Förslaget om att slopandet av allmän jakttid för hermelin avstyrks.

Mink

Jägareförbundet har inte svårt att förstå verkets resonemang om att minken är en svår predator på inhemsk fauna. Det har varit ett välkänt faktum i jägarleden sedan arten överhuvudtaget började etablera sig i den svenska naturen. Åtskilliga är de minkkampanjer som jägarna har genomfört och fortfarande genomför med målet att minimera minkens effekter på andra inhemska arter. Trots detta anser förbundet att den allmänna jakttiden för mink bör kvarstå och därmed ge minken ett skydd under den mest intensiva yngelperioden (maj-juli). Bakgrunden till detta ställningstagande är att minkens etablering i den svenska faunan måste betraktas som irreversibel. Det vill säga det finns inga realistiska möjligheter att utrota minken i Sverige. Vidare anser förbundet – i likhet med vad Naturvårdsverket anförde i sitt jaktidsförslag när minken fick nu gällande fredningsperiod – att minken ska betraktas som ett jaktbart djur med ett visst värde och inte enbart ses som ett skadedjur.

De arter som förekommer i den skyddsjaksbestämmelse som verket föreslår att minken ska ingå i är främst arter som nu har en så låg populationsnivå i Sverige att

man genom jakt har praktiska möjligheter att förhindra en etablering och/eller vidare populationsutveckling. I bestämmelsen finns vidare vissa arter som förekommer i så stor omfattning att de emellanåt orsakar skadegörelse eller sanitära olägenheter i en oöverstiglig omfattning. Att nu göra en helomvändning beträffande minken och för en så väletablerad art helt åsidosätta djurvänlighetsaspekten finner Jägareförbundet helt oacceptabelt. Förbundet ifrågasätter även om Riokonventionen förhindrar respektive stat att själv avgöra vilka arter som ska betraktas ha hemorts-rätt eller inte. Nya rön indikerar att fältharen påverkar skogsharpopulationen negativt. Vilka konsekvenser får det för synen på fältharen som en introducerad art? Hur länge måste en introducerad viltart ha funnits i Sverige för att den ska betraktas som en del av den svenska faunan?

Minken har i skärgården - vilket sedan länge påtalats av skärgårdsbefolkningen och nu även belagts mera vetenskapligt - en mycket drastisk effekt på fågelfaunan i allmänhet och på koloni- och markhäckande fåglar i synnerhet. Detta är också skälet till att minken enligt jaktförordningen **bilaga 4 pkt 17** får jagas hela året om den förekommer på holme eller skär. Eftersom motivet för Naturvårdsverkets förslag i huvudsak tycks vara att värna om fågelfaunan i skärgårdsområdet innebär förslaget till denna del inte något nytt. Jägareförbundet anser således inte att det finns motiv till att återigen göra minken fredlös hela året annat än i de avseenden som redan framgår av gällande skyddsjaktsbestämmelser.

Naturvårdsverkets förslag avstyrks. Med hänvisning till Jägareförbundets jaktidsförslag föreslås att den allmänna jakttiden för mink för Norrbottens och Västerbottens del utökas till den 15 maj.

Mård

Naturvårdsverket avfärdar Jägareförbundets förslag om att tidigarelägga mårdjaktspremiären i södra Sverige med antagandet att en effektiv mårdfångst - enligt verkets mening - troligen inte har någon positiv effekt på tillgången av jaktbart småvilt. Detta trots att man samtidigt redovisar att det finns vetenskapliga undersökningar som redovisar att en lokal reduktion av mårdstammen kan leda till högre tätheter av småvilt. I verkets riktlinjer befäster man att jakten är en del av viltvården samt att beslut och övriga åtgärder ska bygga på förståelse för avnämarnas problem. Med detta menar förbundet att om det finns jakträttshavare som konstaterat att en konsekvent genomförd predator kontroll - i detta fall mård - ger en positiv effekt på övrigt småvilt som skogsfågel, hare etc., och det inte finns några biologiska skäl däremot, måste ett sådant önskemål kunna tillgodoses.

Att skapa gynnsamma förutsättningar för andra jaktbara arter är ett sätt att förvalta nyttigheten vilt och därigenom kunna tillgodogöra sig en ökad avkastning av denna naturresurs. Det finns vare sig biologiska eller andra skäl till att jakttiden för mård inte skulle kunna börja 1 september i hela Sverige. Förslaget innebär också att man

får en mer enhetlig jakttid, vilket i sig också är ett skäl till att genomföra förändringen.

Jägareförbundet vidhåller förslaget att tidigarelägga mårddjakten för södra Sverige.

Vildsvin

Naturvårdsverket erinrar om den snabba expansion av vildsvinsstammen som för närvarande förekommer samt den prognos över beståndsutvecklingen som relativt nyligen presenterats av vildsvinsforskningen. Under de två år som gått sedan Jägareförbundet lämnade sitt förslag till jakttid för bl.a. vildsvin har det rapporterats om en markant ökning och geografisk utbredning av vildsvinsförekomsten från stora delar av Syd- och Mellansverige. Förbundet instämmer i verkets bedömning att svåra skador förorsakade av vildsvin bör kunna hanteras med gällande skyddsjaktsbestämmelse. Det är emellertid här liksom vid förvaltning av övriga viltarter angeläget att den huvudsakliga beskattningen sker under allmän jakttid.

Sedan förbundets jakttidsförslag lämnades har det, mot bakgrund av vildsvinsstammens snabba tillväxt, framförts farhågor från en del håll att den föreslagna begränsningen avsevärt skulle komma försvåra möjligheterna att hålla vildsvinsstammarna på en acceptabel nivå. De förslag till modifiering av det ursprungliga jakttidsförslaget som framförts berör februari månad samt i huvudsak augusti månad.

Genom den uppenbara risk som föreligger - och dessvärre också alltför ofta inträffar - att skjuta kultingförande sugga när kultingarna är starkt beroende av modern uppstår ett klart jaktetiskt problem när en lämplig jakttid för vildsvin ska fastställas. Tillgängliga uppgifter ger vid handen att kultingarna är beroende av bröstmjölk fram till två månaders ålder och därefter i olika grad, socialt och födomässigt, moderberoende ytterligare en månad. Å andra sidan följer kultingarna nu modern i väsentligt högre grad vilket på så sätt kan minska risken att skjuta förande sugga.

Huvuddelen av vildsvinsfödslarna sker under perioden februari till maj. Detta innebär att den för vildsvin jaktetiskt mest kritiska delen under året är februari – juli. Med hänsyn till vildsvinsstammens expansion och det angelägna i att ha en så rymlig allmän jakttidsperiod som möjligt föreslår förbundet en förändring av det ursprungliga förslaget så att jakt på vuxna vildsvin även ska vara tillåtet under augusti månad.

Jakttiden för vildsvin föreslås för hela landet gälla tiden 1 augusti – 31 januari. Årsunge lovlig hela året. Sugga som åtföljs av smågrisar fredade hela året.

Grågås

Förslaget om gemensam jaktstart för hela södra området (utom Gotland) tillstyrks.

Vad gäller Jägareförbundets förslag om en tidigareläggning av jaktpremiären för grågås i Norrbotten till den 16 augusti har Naturvårdsverket inte biträtt det fullt ut. Verket föreslår att jaktstarten ska ske den 21 augusti i avvaktan på en undersökning för att mera exakt fastställa medeldatum för ungarnas flygfärdighet. Jägareförbundet accepterar detta ställningstagande men föreslår samtidigt att jaktstarten koordineras med gränsälvsområdet. Jaktstarten för grågås i kustområdet i Norrbotten föreslås således börja den 20 augusti.

Jakttiden för grågås i Norrbottens kustområde föreslås börja den 20 augusti.

Enkelbeckasin

Förslaget om oförändrad jakttid för enkelbeckasin tillstyrks.

Skedand, brunand och stjärtand

Naturvårdsverkets allmänna konstaterande att jakten efter dessa arter inte utgör någon väsentlig del av den svenska jaktutövningen som helhet är korrekt. Antalet fällda fåglar av de ifrågavarande arterna utgör en ytterst ringa del av det samlade jaktresultatet för sjöfåglar. Som verket mycket riktigt antyder är det fåtal fåglar som fälls av dessa arter att betrakta som en ”bifångst” i samband med praktisk andjakt. I detta sammanhanget får Jägareförbundet fästa uppmärksamheten på att det antal fällda fåglar som framgår av förbundets jaktstatistik är osäkra siffror. Avskjutningsstatistiken har sitt stora värde i att den relativt väl speglar trender i viltpopulationernas utveckling genom åren, även om det finns en del osäkerhetsfaktorer i detta. Att använda faktiska avskjutningssiffror ett år för bedömning av vilket jakttryck som populationen utsätts för är däremot mycket vanskligt.

Antalet fällda fåglar av de tre aktuella arterna i förhållande till uppskattad häckande population indikerar ett orimligt förhållande. Antingen är populationen underskattad eller också är jaktstatistiken överskattad. Oavsett vilket är det mest sannolikt att - precis som verket beskriver - antalet fällda fåglar av respektive art står i proportion till det antal de förekommer i naturen. Ett icke oväsentligt förhållande i sammanhanget är att de våtmarker som skapas och vårdas av markägare och jakträttshavare för att förbättra betingelserna för i första hand gräsänder naturligtvis ger goda häckningsmiljöer även för de mera sällsynta andfågelarterna.

Jägareförbundet konstaterar att verket, då det inte är vetenskapligt bevisat att jakt är en kritisk faktor för dessa arter, tillämpar försiktighetsprincipen i sitt ställnings-

tagande. Om en fredning av de aktuella arterna skulle ge en faktisk, icke oväsentlig minskning vad avser antalet fällda fåglar skulle förbundet kunna acceptera en fredning. Precis som när det gäller hermelin och ekorre kommer en fredning av dessa arter obetingat att resultera i ett nästan oförändrat antal av misstag dock mot gällande bestämmelser fällda fåglar. Även här är det frågan om förståelse för avnämarnas problem och trovärdighet till realistiska bestämmelser. Fällda fåglar nyttjas dessutom alltid för konsumtion. Någon vinst för skedanden, brunanden och stjärtanden kommer en fredning inte att leda till.

Slutligen kan nämnas att såväl i Finland som i Danmark är dessa arter tillåtna för jakt under i stort sett den jakttid som gäller i Sverige. I Danmark har man dessutom på inrådan av Danmarks viltförvaltningsråd återfört jakt på snatterand just med motiveringen att det i en jaktsituation är svårt att skilja vissa andarter åt och mot bakgrund att jakten på dessa arter är försumbar.

Förslaget om slopandet av jakttiden för skedand, brunand och stjärtand avstyrks.

Alfågel, sjöorre och svärta – ovan odlingsgränsen i Norrbottens och Västerbottens län samt på renbetesfjällen i Jämtlands län.

Jägareförbundet kan hålla med om att jakten efter alfågel, sjöorre och svärta i det aktuella området är av tämligen marginell betydelse. Naturvårdsverkets anger emellertid i sina riktlinjer för jakttider att dessa bör vara enhetliga och tillämpas över så stora geografiska områden som möjligt. Förbundet anser inte att det finns något egentligt skäl eller vetenskapliga belägg för att på föreslaget sätt skapa tillkrånglade särbestämmelser för en jakt som är så ytterst marginell som för de aktuella arterna. I sammanhanget kan även nämnas att andfåglar är undantagna jakten på statens mark i Jämtland och del av Västerbotten.

Förslaget om slopandet av jakttiden för alfågel, sjöorre och svärta – ovan odlingsgränsen i Norrbottens och Västerbottens län samt på renbetesfjällen i Jämtlands län avstyrks.

Sothöna

Beträffande jakten på sothöna gäller i princip samma förhållande som för jakten efter skedand, brunand och stjärtand – att den i huvudsak fälls i samband med jakt som primärt gäller andra mera vanliga andarter. Med hänsyn till sothönans biotopval och uppträdande förekommer emellertid också på vissa lokaler särskild jakt på sothöna. Vidare gäller att jakten saknar betydelse för sothönans beståndsutvecklingen. Jägareförbundets uppfattning om nyttjandet av det ringa antalet fällda sothöns är, i motsats till verkets, att fåglarna i hög grad nyttjas för konsumtion som en mycket uppskattad matfågel.

Förslaget om slopandet av jakttiden för sothöna avstyrks.

Ejder

Naturvårdsverket avfärdar förslaget om en ytterst begränsad tillståndspliktig försöksjakt på hanfågel av ejder under 14 dagar i april månad i ett väl definierat geografiskt område med hänvisning till att EU:s fågeldirektiv förbjuder allt annat än skyddsjakt under fåglarnas flyttning till häckningsplatserna och under häckningstiden. Jägareförbundet konstaterar att verket då helt förbiser den möjlighet till undantag som föreligger enligt Artikel 9. c) ”För att under strängt kontrollerade förhållanden och på selektiv grund tillåta fångst, hållande i fångenskap eller annan förnuftig användning av vissa fåglar i litet antal.” Förbundet anser att dessa förutsättningar är uppfyllda med råge i det aktuella förslaget till försöksjakt. Ett förslag som det definitivt inte finns några seriösa biologiska invändningar emot och som dessutom tillstyrkts av berörd länsstyrelse.

Jägareförbundet vidhåller förslaget om att tillgodose framställningen avseende en begränsad försöksjakt efter hanfågel av ejder under april i Östergötlands län.

Dalripa och fjällripa

Naturvårdsverket anför beträffande den pågående forskningen om dalripa att preliminära resultat visar att småviltjakten i fjällen lokalt och temporärt kan medföra en kraftig påverkan på den lokala rippopulationen. Enligt Jägareförbundets uppfattning har det gått att påvisa att vissa framförallt lättillgängliga områden utsatts för ett för högt jakttryck. Som verket mycket riktigt påpekar är det emellertid frågan om oerhört få och begränsade områden. Förbundet får dock i sammanhanget peka på att sedan dessa preliminära resultat presenterats har reglerna för jakten justerats vilket gett stor effekt i Jämtland där andelen utländska jägare kraftigt minskat den senaste jaktsäsongen. Detta har i sin tur i mycket hög grad återspeglats i ett minskat jakttryck på ripa.

Enligt Jägareförbundets mening är länsstyrelserna de som bäst gör de bedömningar och avvägningar som behövs för att småviltjakten på statens mark ska genomföras på bästa sätt för de olika intressen som berörs. Det som förbundet ser som mycket angeläget är att regelverket snarast blir enhetligt både i tid och rum. Det vill säga att reglerna blir gemensamma för de tre länen och att de inte ändras från år till år som hittills varit fallet.

Jägareförbundet ser inget skäl till att här i övrigt kommentera Naturvårdsverkets rekommendation till länsstyrelserna utan anser att diskussionen i detta avseende bör föras mellan dessa och i samråd med berörda länsjaktvårdsföreningar.

Ringduva

Jägareförbundet anförde i sitt jakttidsförslag 1999-04-06 följande beträffande förslaget att tidigarelägga jaktstarten för ringduva i Hallands, Skåne och Blekinge län.

”Från Skåne och Blekinge har det kommit framställningar om att jakttiden för ringduva åter ska börja den 1 augusti i dessa län. Skälet till framställningarna är att den nuvarande allmänna jakttiden starkt begränsat möjligheterna att - utanför skyddsjaksperioden - jaga ringduva i denna del av landet.

Samstämmiga uppgifter ger vid handen att beskattningen av duvstammen till mycket stor del förskjutits och alltmer tidigarelagts under hänvisning till skyddsjakt. Att ringduvan - som ett resultat av en jakttid som inte upplevs som meningsfull - i allt högre grad jagas tidigare än vad som gällde när den allmänna jakten startade 1 augusti måste betraktas som mycket otillfredsställande. Den utredning som låg till grund för de jakttider som gällt sedan 1996 visar inte på någon avgörande skillnad avseende ringduvans häckningsintensitet mellan de båda södra jakttidsområdena.

Jakttiden för en art som förekommer i så stor omfattning som ringduvan bör fastställas så att den blir väl avvägd mellan intresset av att ta till vara en värdefull förnyelsebar naturresurs och intresset av att minska skadegörelse på grödor samt under största möjliga hänsynstagande till artens biologi. De erfarenheter som nu vunnits visar att denna avvägning - som innebar 1 månads senareläggning av jakttidspremiären för det aktuella området - totalt sett inte minskat risken för att det skjuts fåglar som har ungar i bo.

Jakttidsberedningen anser mot bakgrund av detta att jakttidspremiären för ringduva bör vara gemensam för de två södra jakttidsområdena, det vill säga 16 augusti. Genom en mera verklighetsanpassad jaktpremiär ökar chansen att huvuddelen av duvjakten senareläggs i förhållande till vad som gäller i dag.”

Jägareförbundet delar således inte verkets uppfattning att nuvarande start för den allmänna jakttiden i de tre berörda länen är en rimlig avvägning mellan å ena sidan avnämarnas problem och behov och å andra sidan intresset av att i största möjliga utsträckning ta hänsyn till ringduvans häckningsbiologi.

Förslaget om att ändra starten för jakt på ringduva till den 16 augusti i Hallands, Skåne och Blekinge län vidhålls.

Kråka, kaja och skata

Inledningsvis får förbundet påtala ett skrivfel. Jägareförbundets förslag för södra området är 1 juli – 30 april.

Naturvårdsverkets resonemang om att skälen för att skydda näringarna är tyngre än skälen för att skydda jaktintressena strider i hög grad mot verkets framförda uppfattning att syftet med viltförvaltningen är att skapa nyttigheter. Här krävs enligt förbundets mening ett konsekvent förhållningssätt, i enlighet med vad förbundet inledningsvis påtalat om verkets riktiga konstaterande att nyttjandet av viltet är att betrakta som en areell näring.

Vad gäller den begärda utökningen av jakttiden för kråka, kaja och skata anför verket att predationens betydelse visserligen är belagd men att det krävs stora arbetsinsatser och reduktionen av kråkfåglar måste pågå kontinuerligt för att ge effekt. Vidare drar man slutsatsen att allmän jakt efter kråkfåglar inte ger bestående, positiva effekter för övrigt jaktbart småvilt. Jägareförbundet tillåter sig ha den uppfattningen att frågan om vilka arbetsinsatser etc. som krävs och vilken effekt som uppnås måste vara upp till respektive jakträttshavare att bedöma.

Om möjligheterna till en effektiv och kontinuerlig beskattning av predatorerna på olika sätt begränsas försvinner möjligheten att uppnå avsedd effekt. Tillgängliga data ger vid handen att man som verket uttrycker det tangerar häckningstidpunkten. Mot detta ska ställas att dessa kråkfåglar före EU-inträdet var lovliga året om. De föreslagna jakttiderna är enligt förbundets uppfattning en högst rimlig avvägning mellan det jaktliga behovet och de aktuella arternas häckningstid.

Jägareförbundet vidhåller sitt förslag om att jakttiden för kråka, kaja och skata ska vara för norra området: 16 juli – 10 maj och för södra området: 1 juli – 30 april.

Korp

För korpen för Naturvårdsverket delvis samma resonemang som för kråka, kaja och skata att jakten och viltvården i detta avseende inte är att betrakta som en näring och att intresset att skydda andra viltarter från korppredationen därför inte väger lika tungt som skador av korp i andra sammanhang. Återigen använder verket svepande formuleringar för sitt ställningstagande som att *”det är tveksamt om en allmän korpjakt skulle ha någon reell positiv effekt på jaktbara småviltarter annat än lokalt och temporärt.”* Detta förhållningssätt är i sig uppseendeväckande och präglas närmast av en uppgivenhet för de problem som korpen förorsakar. För den enskilde jakträttshavaren är det givetvis den lokala effekten som är intressant.

Naturvårdsverket konstaterar helt riktigt att nuvarande förbud mot allmän jakt på korp uppfattas som verklighetsfrämmande och att det skadar tilltron till fågel-skyddsdirektivet. Trots detta och trots ett mycket starkt uttalat behov (framställningar från bl.a. hälften av landets länsjaktvårdsföreningar) ser verket inga skäl att föreslå en ändring av korpens status i fågeldirektivet. Jägareförbundet ifrågasätter starkt vad som är det egentliga motivet till att korpen i detta avseende inte kan betraktas på samma sätt som verket betraktar skarven. Det är *”ur biologisk*

synpunkt” och avseende ”fågelskyddsdirektivets trovärdighet” lika angeläget att Sverige i EU-kommissionens ORNIS-kommitté föreslår ett ändrat förhållningssätt till den likaledes allmänna arten korp.

Jägareförbundet vidhåller sitt förslag om att korpens status i fågeldirektivet ska ändras så att det nationellt återigen blir möjligt att fastställa en allmän jakttid för korp.

Skarv

Väl medveten om den långa tid det kan ta innan skarven får en ändrad status i fågeldirektivet får Jägareförbundet härmed föreslå följande. Hela 11 länsstyrelser administrerar idag särskilda skarvjaktstillstånd i en eller annan omfattning. I flera fall meddelas tillstånd som är näst intill allmänjaktliknande i sin omfattning. Det huvudsakliga motivet är jakt för att skydda yrkesfisket. Jägareförbundet kan inte se något formellt hinder till att man inte skulle kunna ersätta denna administration med en allmän skyddsjaksbestämmelse i likhet med vad som i vissa avseenden gäller för korp.

Förslaget om att ändra skarvens status i fågeldirektivet tillstyrks samtidigt som Jägareförbundet föreslår att en skyddsjaksbestämmelse redan nu införs i JF bilaga 4.

Älg

Jägareförbundet konstaterar att Regeringen helt nyligen redan beslutat att Ovanåkers kommun ska ingå i septemberjaksområdet. Efter att förbundet lämnat in sitt jaktidsförslag har det framförts önskemål från eniga beredningsgrupper i Rättviks och Mora Norra jaktvårdskrets om septemberjakt på älg i kretsarnas hela verksamhetsområde. Länsviltnämnden i Dalarna har tillstyrkt förslaget och beslutat föreslå länsstyrelsen att verka för att den ändrade gränsdragningen genomförs. Även Dalarnas jaktvårdsförbund stöttar detta förslag. Det huvudsakliga motivet är att föreslagna områden till mycket stora delar är högt belägna med tidigt snötäcke och att det således skulle underlätta älgjakten om den påbörjades i september. Mot bakgrund av en bred uppslutning omkring förslaget samt att det inte finns några biologiska motiv däremot tillstyrker Jägareförbundet att det aktuella området införlivas i septemberjaksområdet. I viss mån bidrar förändringen även till en enklare författningstext. (En översiktlig kartbild över området bifogas.)

Jägareförbundet föreslår således att hela Rättviks kommun, hela Orsa kommun samt de delar av Mora kommun som ligger norr om sjön Siljan och de delar av kommunen som ligger norr om väg 45 väster om tätorten Mora införlivas i septemberjaksområdet.

Kronhjort

Jägareförbundet har tagit del av Regeringens nyligen beslutade ändring i jaktförordningen avseende kronhjort. Förbundet ser mycket positivt på den genomförda förändringen samt att krav införts om obligatorisk rapportering av fällda kronhjortar. Enligt förbundets uppfattning är förutsättningarna nu goda för en långsiktig och sund kronhjortsförvaltning samtidigt som det finns reella möjligheter att begränsa de skador som kronhjorten kan förorsaka för de areella näringarna.

Emellertid tvingas Jägareförbundet konstatera att det olyckligtvis blivit en felskrivning i förordningstexten. Den beslutade formuleringen innebär att man inom kronhjortsskötselområden får jaga hind och kalv till den andra måndagen i oktober och att jakt på kronhjort därefter får ske från och med den 16 oktober. Detta innebär att det som regel blir en skarv då jakt på kronhjort - vilket slag det än må vara - icke är tillåten. Den förordningstext som förbundet fick ta del av innan beslutet var den korrekta och löd i detta avseende enligt följande. (Justeringen kursiverad.)

Övriga delar av landet

Inom kronhjortsskötselområden får jakten bedrivas under tiden den 16 *augusti* – den 31 januari. Under tiden.....som smyg- eller vakjakt.

Jägareförbundet hemställer att denna justering beslutas i samband med förestående jaktidsrevideringar.

Gråsäl och knobbsäl

I likhet med Naturvårdsverket ser förbundet inget skäl till att i detta sammanhang vidare kommentera frågan om jakt på säl.

Förslag om jakttider för skyddsjakt

Korp, havstrut, gråtrut och fiskmås

Jägareförbundet instämmer i att nuvarande formulering i punkt 6 är otydlig. Förslaget att ta upp berörda arter under punkt 2 tillstyrks. Förbundet anser dock att korp, havstrut, gråtrut och fiskmås bör kunna tillföras de arter som räknas upp i första stycket, vilket skulle innebära att de aktuella arterna även får jagas hela året om de kommer in på gård eller i en trädgård och där kan orsaka skada eller annan olägenhet. Skyddsjakt av detta slag bör givetvis omfatta de aktuella arterna. Vidare innebär det att bestämmelsen förenklas.

Rödräv, årsunge

Naturvårdsverkets ifrågasättande om jakt på rävar kan påverka situationen för annat jaktbart småvilt förvånar Jägareförbundet mycket. Såväl omfattande jägarerfarenheter som rön från viltforskningen har klart visat att en kontinuerlig och konsekvent predator kontroll ger en lokal, positiv effekt på tillgången på övrigt småvilt. Rödrävens stora påverkan på bytesdjuren hare, rådjur och skogsfågel är väldokumenterad. Naturvårdsverket anför att *”det är tveksamt om denna skydds jakt har avsedd effekt”*. För en jakträttshavare som aktivt vill påverka detta förhållande är möjligheten att vid rävgryt eller i andra sammanhang kunna jaga årsunge av rävar emellertid ett viktigt komplement. En målmedveten predator kontroll är en betydelsefull viltvårdsåtgärd vid sidan av många andra åtgärder för att gynna småviltet i såväl skogs- som jordbrukslandskapet. Detta har bl.a. påvisats av experimentell viltforskning såväl i Sverige som utomlands. Det finns således inte fog för verkets svepande påstående att jakten eventuellt inte skulle leda till avsedd effekt.

I detta sammanhang kan även nämnas att Finland nu startar *”Årtusendets naturvårdsprojekt”* som innebär en effektiviserad jakt på små rovdjur. Denna kampanj betraktas i Finland som ett exempel på praktisk naturvård och sker i samarbete bl.a. med Finlands naturskyddsförbund, Birdlife Finland och Finlands djurskyddsförening. I Finland är årsunge av rödräv tillåten för jakt hela året. Jägareförbundet anser inte att verket framfört något bärande motiv till att den aktuella skydds jaktsmöjligheten ska utgå.

Förslaget om slopande av möjligheten att med hänsyn till viltvården jaga årsunge av rödräv hela jaktåret avstyrks.

Kanadagås

Jägareförbundet delar Naturvårdsverkets uppfattning att begreppet *”odlade fält”* bör ersättas med *”fält med oskördad gröda”* då det bättre svarar mot det egentliga skyddsobjektet. Vidare tillstyrker förbundet att motivet *”sanitär olägenhet”* införs i den aktuella bestämmelsen. Vad gäller förslaget att för hela landet införa skydds jakttiden 1 juli – 30 juni har jägareförbundet förståelse för motivet att minska länsstyrelsernas omfattade administration av skydds jaktstillstånd i detta avseende. Samtidigt hyser förbundet tveksamhet till att skapa denna rymliga allmänna skydds jaktsmöjlighet även under den tid kanadagåsen har ungar. Emellertid anser Jägareförbundet att det finns en stor medvetenhet om denna problematik och att skydds jaktsmöjligheten, enligt vad verket föreslagit, sannolikt endast kommer att utnyttjas under den kritiska perioden när det föreligger ett starkt behov.

Förslaget om att utöka skydds jaktsmöjligheten för kanadagås accepteras.

Amerikansk kopparand

Jägareförbundet anser det tveksamt om det finns förutsättningar att genom en tillåten jakttid hela året förhindra en andfågelart att häcka inom landet. Inte minst mot bakgrund av att artbestämningen säkerligen kan vålla problem för många jägare. Mot bakgrund av det omfattande intresset att begränsa den Amerikanska kopparandens spridning har förbundet emellertid inget att erinra mot förslaget.

Förslaget om att införliva den Amerikanska kopparanden i bilaga 4 punkt 1 accepteras.

SVENSKA JÄGAREFÖRBUNDET

Sven-Åke Andersson
Generalsekreterare

Hans von Essen
Riksjaktvårdskonsulent